

Doslova odbiehanie do polí pre zrnó

Tohtoročnú žatvu významne poznačuje výrazne premenlivé počasie. Extrémne suchó zo začiatku leta už pred niekoľkými týždňami vystriedali zrážky a ochladenie. Občasné prehánky alebo výdatné dažde v mnohých častiach krajiny síce pomohli jesenným plodinám, ale tým letným – teda obilii a repke – znižujú kvalitu. Vlni 1. augusta sme už mali žatvu na Slovensku takmer ukončenú. Dnes, pomedzi zrážky, poľnohospodári doslova odbiehajú do polí pre nezozatú úrodu ešte stále na štvrtine územia krajiny. Poľnohospodári aj napriek počasiu robia maximum, aby úrodu pozbierali.

Na povrchu blato a rozmočený terén, v nižších vrstvách pôdy najmä na juhu Slovenska stále výrazné suchó. Podľa Slovenského hydrometeorologického ústavu je miera intenzity pôdneho sucha v celom profile (porovnanie aktuálneho stavu s obvyklými podmienkami v rovnakom období v priebehu rokov 1961 – 2015) na úrovni začínajúceho a lokálne až výrazného sucha už len v Above, Zemplíne a v Košickej kotline. V povrchovej vrstve je bez rizika sucha takmer celé územie.

Nevyspytatelné počasie opäť spôsobuje poľnohospodárom starosti, tentokrát nie kvôli suchu. Žatva bola na mnohých lokalitách počas celého mesiaca práve pre dažď často prerušovaná a aj preto dnes máme ešte štvrtinu nepokoseného obilia a repky. Aktuálny údaj k 1.8.2025 zo žatevného monitoringu Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory (SPPK) potvrdzuje, že hustosiate obilniny sú na Slovensku pokosené na 71% a repka olejná na 78%.

V nižšie položených oblastiach sa žatva postupne dostáva do záveru, čo však neplatí všeobecne. Napríklad na Trnavskej tabuli je žatva prakticky ukončená, no na Záhorí, čo je geograficky hneď vedľa, je aktuálne pozberaných iba 52 % hustosiatych obilnín. Rovnako rozdielna situácia je aj v oblastiach Východoslovenskej nížiny. Na Liptove daždivé počasie dokonca až zastavilo žatvu, veľa porastov počas búrky a intenzívneho dažďa poľahlo. Fakt, že za obilím sa doslova vybieha do polí, potvrdzujú aj pestovatelia z regiónu Prešov, Bardejov, Svidník, Stropkov či Stará Ľubovňa. Kombajny stoja na hospodárskych dvoroch a čakajú, kým mokrá zem a obilie vyschnú, aby mohli zožať ďalšiu časť úrody, kým sa nanovo nerozprší.

„Vlhkosť obilia je stále vysoká, okolo 18% a viac. Štandardne sa chodí na žatvu pri vlhkosti 14-15%, takže čakáme na zlepšenie počasia a pravidelne meriame vlhkosť obilia, aby sme ho doslova ukradli z poľa. Jačmeň už máme pokosený, ale s repkou a pšenicom sme ešte naplno vôbec nezačali. Dokonca predpokladám, že na Liptove tieto dve plodiny ešte nikto nekosil“, hovorí podpredseda SPPK Miroslav Štefček a zároveň predseda PD Ludrová (okr. Ružomberok).

Vlhkosť znižuje kvalitu obilia a repky, takže čím dlhšie na nezožatú úrodu prší, tým viac sa zvyšuje riziko nižšej kvality zrna. Obavu o pšenicu majú aj liptovskí poľnohospodári. Pestujú ju za účelom zhodnotenia v mlynoch, no na to potrebujú dosiahnuť výborné potravinárske parametre pšenice.

„Momentálne máme obavu, či vôbec bude naša pšenica hodnotená ako potravinárska. V úvode leta sme to predpokladali, no vtedy sme tu toľko zrážok nemali,“ dodal M. Štefček.

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora pre nepriaznivé počasie naďalej očakáva priemerné úrody hustosiatych obilnín. Navyše, každým dňom čakania na pokračovanie žatvy sa zhoršuje stav porastov, klesá ich kvalita a otvára sa aj otázka samotného dokončenia žatvy. Aktuálne počasie môže napomôcť plodinám jesenného zberu (zemiaky, repa, kukurica, slnečnica, sója), najbližšie týždne preto ukážu či úrody týchto plodín dosiahnu úroveň minulých rokov.